

**Riktlinjer
serveringstillstånd
i Svalövs kommun**

Riktlinjer, serveringstillstånd
Antagna av
Kommunfullmäktige
2014-01-27
Reviderad 2018-01-01
Reviderad 2020-06-15

Riktlinjer för alkoholservering och försäljning av folköl och tobaksvaror

Alkohollagstiftningen är i första hand en social skyddslagstiftning. I de fall alkoholpolitiska hänsyn ställs mot företagsekonomiska eller näringspolitiska bör de alkoholpolitiska hänsynen ha företräde. Det finns ingen generell "rätt" att få serveringstillstånd. Skyddet för ungdomen går som en röd tråd genom den svenska alkohollagstiftningen. Spritdrycker, vin, andra jästa alkoholdrycker och starköl får inte säljas till den som inte fyllt 20 år. Däremot får den som fyllt 18 år serveras dessa drycker på ett serveringsställe. Motiveringen till de olika åldersgränserna är att alkoholförtäringen på restaurang sker under ordnade former.

Tobak får inte säljas till personer under 18 år. Även här finns ett skyddsintresse om att försöka motverka att barn och ungdomar ska fara illa av tobaksvaror. För försäljning av folköl och tobak gäller att näringsidkaren ska anmäla försäljningen. För försäljning av folköl och tobak måste den som bedriver försäljningen upprätta ett egenkontrollprogram.

Informationsskyldighet

Enligt 8 kapitlet 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Svalövs kommun arbetar aktivt med att lämna information kring alkohollagen och anslutande författningar.

Aktuella riktlinjer samt övrig information finns på kommunens hemsida

Kunskap i alkohollagstiftningen

Enligt 8 kap 12 § alkohollagen ska sökanden genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningensligt sätt utöva serveringsverksamheten.

Det är personer med ett betydande inflytande som ska genomföra kunskapsprovet. Om någon eller några av dessa personer byts ut ska detta anmälas till myndighetsnämnden. Samma krav ställs då inte på dem att göra kunskapsprovet. Bolaget ska dock vara lämpligt och inneha kunskap kring alkohollagen. Detta kan styrkas med utbildningsbevis på genomförd utbildning i alkohollagen.

Nya ägare/företrädare i ett bolag med serveringstillstånd ska anmäla förändringen till kommunen. Samma gäller om ägarbilden ändrats i bolaget på ett betydande sätt.

Riktlinjer

- Endast de som inkommit med ansökan/anmälan till kommunen kan genomföra kunskapsprov.
- Vid ändrade ägarförhållanden där sökanden inte kan styrka tillräckliga kunskaper i alkohollagen erbjuder myndighetsnämnden möjlighet att genomföra kunskapsprov. Kan bolaget inte styrka sina kunskaper kan serveringstillståndet komma att återkallas.
- Särskild avgift att genomföra kunskapsprovet tas ut.

Serveringslokaler

Enligt 8 kapitlet 14 § första stycket alkohollagen ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme.

Riktlinjer

- Innan serveringstillstånd till stadigvarande servering eller till cateringverksamhet beviljas inspekterar alkoholhandläggaren alla nya lokaler där det tidigare inte funnits något serveringstillstånd.
- Serveringslokaler som ligger så åtskilda att gästerna uppfattar dem som olika restauranger betraktas som egna rörelser och ska ha var sitt serveringstillstånd. Vid servering till allmänheten ska köket ligga i direkt anslutning till serveringsverksamheten.
- Serveringslokaler godkänns inte om de är olämpliga ur brandsäkerhetssynpunkt.
- Ansökan om servering i lokaler som ligger i eller i omedelbar närhet till skolor, förskolor, fritidsgårdar eller annan ungdomsverksamhet behandlas mycket restriktivt. Vid nyetablering av restauranger med serveringstillstånd i närheten av sådana lokaler bör en remiss sändas till berörd nämnd. Detsamma gäller om ett planerat serveringsställe ligger i omedelbar närhet till ett behandlingshem eller annat stödboende för missbrukare.
- Serveringstillstånd medges inte skollokaler/fritidslokaler under den tid då barn och ungdomar vistas där.
- För uteserveringar gäller att dessa avser ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Uteserveringen ska vara överblickbar och ligga i anslutning till de egentliga serveringslokalerna. Det ska inte råda några tvivel om var serveringsytan börjar eller slutar.
- Uteserveringen ska ha bord så att gästerna ska kunna sitta och äta.

Serveringstider

Enligt alkohollagen 8 kapitlet 19 § är den så kallade normaltiden för servering mellan klockan 11:00 – 01:00. Myndighetsnämnden har dock möjlighet att besluta om andra tider om det bedöms lämpligt.

Varje ansökan behandlas utifrån förhållandena i det enskilda fallet. Det kan innebära att serveringstid inte medges lika länge som andra restauranger i området eller, vid ägarskifte, inte lika sent som tidigare tillståndshavare hade rätt att servera.

Riktlinjer

- Huvudregeln är att serveringstillstånd beviljas inom normaltiden. Annan serveringstid är således undantag från detta och prövas därför i varje enskilt fall. Myndighetsnämnden fäster stor vikt vid polismyndighetens yttranden vad gäller serveringstider.
- Ansökningar om serveringstid efter normaltiden remitteras alltid till brandmyndigheten och till polismyndigheten.
- Serveringstid efter normaltiden klockan 01:00 medges inte i bostadshus, i bostadsområden eller i andra störningskänsliga områden där det finns risk för olägenheter för människors hälsa.
- Serveringstid efter normaltiden klockan 01:00 prövas restriktivt för verksamhet med stadigvarande serveringstillstånd, efter särskild bedömning med hänsyn till ordning och nykterhet eller särskild risk för olägenheter för människors hälsa. Tillstånd till servering efter normaltiden förenas normalt med villkor om minst två förordnade ordningsvakter och att serveringsansvarig personal ska genomgå utbildningen Ansvarsfull alkoholservice.
- I serveringslokaler som används vid cateringverksamhet ska serveringen avslutas senast klockan 03:00.

Serveringsställets placering och omfattning

Enligt 8 kapitlet 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för olägenheter för människors hälsa.

Riktlinjer

- Stadigvarande serveringstillstånd på idrottsanläggningar kan beviljas efter en särskild prövning av lämpligheten. Serveringen bör ligga avskild från idrottsutövandet och serveringsytan behöver vara tydligt avgränsad.
- Alkoholservice på läktare till idrottsarena beviljas inte. Stor återhållsamhet gäller för serveringstillstånd i samband med arrangemang som riktar sig till ungdomar under 20 år.
- Vid prövningen görs en samlad bedömning av arrangemangets inriktning och målgrupp.
- Tillfälligt serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang som äger rum på något annat ställe än i redan etablerade anläggningar beviljas normalt inte.
- Matservice är ett grundläggande krav för serveringstillstånd. Enligt alkohollagen får matutbudet efter klockan 23:00 begränsas till ett fåtal enklare rätter.

Tillfälliga tillstånd

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

Riktlinjer

- Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten medges när serveringen ingår i ett betydande och seriöst evenemang som pågår under en dag eller under en enstaka tidsperiod. Evenemanget ska inte ha som huvudpunkt att servera alkohol utan alkoholdryckerna ska vara ett komplement till den mat som serveras i samband med evenemanget.
- Vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten sänds alltid remiss till polismyndigheten för bedömning av vandel och bedömning av ordning och säkerhet.
- Minst tre lagade eller tillredda maträtter bör finnas för servering till allmänheten. Mat ska finnas att tillaga under hela serveringstiden.
- Tillstånd senare än klockan 03:00 medges inte.
- Serveringstillstånd efter 01:00 kan förenas med villkor om att minst två förordnade ordningsvakter ska tjänstgöra från 22:00 till dess att samtliga gäster lämnat serveringsområdet. Vid bedömning av antal förordnade ordningsvakter ska polismyndighetens yttrande tillmätas stor betydelse.
- Den som ansöker om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap ska genomföra kunskapsprov om sökanden inte är undantagen från detta enligt föreskrift från *Folkhälsomyndigheten* (redan gjort prov med godkänt resultat under de senaste tre åren eller innehar serveringstillstånd sedan tidigare).
- En ansökan om servering till slutet sällskap får normalt omfatta högst två tillfällen vid samma ansökningstillfälle. Serveringstillstånd beviljas endast om lagad eller tillredd mat kommer att serveras.
- Ansökan kan komma att avslås om inte nämnden får tid och möjlighet att kontrollera ansökan och de lokaler som ska användas.
- En ansökan om servering till slutet sällskap bör ha kommit in till myndighetsnämnden inom 10 arbetsdagar innan tillställningen ska äga rum för att kommunen ska hinna utreda och fatta beslut i ärendet.
- En tillståndshavare som ska anordna provsmakning för allmänheten ska anmäla detta till kommunen senast fem arbetsdagar innan provsmakningen ska äga rum.
- En ansökan om tillfälligt tillstånd till provsmakning ska ha kommit in till kommunen senast 20 arbetsdagar innan tillställningen ska äga rum.

Remisser

Enligt 8 kapitlet 11 § alkohollagen ska myndighetsnämnden inhämta yttrande från polisen vid prövning av ansökan om stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till ett slutet sällskap. socialnämnden ska också hämta in polisens yttrande vid en prövning av tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, om det inte rör sig om ett litet arrangemang. Enligt 8 kapitlet 16 § ska också de lokaler som används för stadigvarande servering vara brandsäkra.

Remissinstansernas svar kan innebära att nämnden behöver begära in yttrande och/eller nya handlingar av sökanden. Där efter kan remisser behöva sändas ut på nytt.

Riktlinjer

- Alla ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten eller till slutet sällskap remitteras till polismyndigheten, kronofogden skatteverket och brandmyndigheten. Myndighetsnämnden gör en bedömning av lämplig serveringstid. Myndighetsnämndens bedömning ska framgå av beslutet. Vid behov kommuniceras bedömningen innan beslut fattas. Vid behov sänds remiss även till Kronofogdemyndigheten.
- Remissinstanserna uppmanas att svara på remissen inom en månad. Vid interna remisser till berörda kontor inom kommunen framförs ett önskemål om att de svarar inom två veckor. Detta för att handläggningstiden inte ska bli för utdragen.

Tillsyn

Enligt 9 kap 2 § alkohollagen ska kommunen upprätta en tillsynsplan som ska ges in till länsstyrelsen.

Riktlinjer

- Myndighetsnämndens inre tillsyn innebär att kommunen arbetar med att granska om den som har serveringstillstånd fortfarande uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Granskningen sker med hjälp av andra myndigheter som polisen, skatteverket och kronofogdemyndigheten. Den inre tillsynen är administrativ och sker med stöd av remisser och underrättelser mellan myndigheterna.
- Myndighetsnämndens yttre tillsyn är då kommunen besöker serveringsstället för att kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen.
- Tillsynen av serveringsställen sköts främst av myndighetsnämndens alkoholhandläggare, polismyndigheten och räddningstjänsten. Andra myndigheter som kan delta vid en samordnad tillsyn är länsstyrelsen i Skåne, skatteverket, tullverket och Söderåsens Miljöförbund

Folköl och tobak

Enligt 5 kap. 5 § alkohollagen ska den som bedriver detaljhandel med folköl anmäla verksamheten till Söderåsens miljöförbund. Försäljning får inte påbörjas förrän anmälan har gjorts. Den som bedriver detaljhandel med folköl ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och svara för att personalen har erforderliga kunskaper om vad som gäller för försäljningen. För egenkontrollen ska det finnas ett särskilt program.

Enligt alkohollagen får inte detaljhandel med folköl påbörjas innan försäljningen har anmälts till Söderåsens miljöförbund. Detsamma gäller för servering av folköl. Om lokalen har serveringstillstånd behöver någon anmälan inte göras till Söderåsens miljöförbund. Försäljningen omfattas då av serveringstillståndet.

Enligt tobakslagen 12 c § får inte en näringsidkare tillhandahålla tobaksvaror för försäljning till konsumenter utan att först ha anmält försäljningen till Söderåsens miljöförbund. Näringsidkaren ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram. Till anmälan om försäljning av tobaksvaror ska näringsidkaren foga egenkontrollprogrammet och de övriga uppgifter som behövs för Söderåsens miljöförbund tillsyn. Om uppgifterna ändras ska det anmälas till Söderåsens miljöförbund utan dröjsmål.

Riktlinjer

- Har egenkontrollprogram för tobaksförsäljning inte inkommit med anmälan föreläggs näringsidkaren att inkomma med handlingen.

Principer för tillsynsarbetet

Tillsynen i kombination med möjligheterna till sanktioner är ett viktigt instrument för att restaurangverksamhet skall bedrivas enligt gällande lagar och bestämmelser. Som tidigare nämnts delas tillsynen in i en yttre och en inre.

Den yttre tillsynen som består av dag och kvällsbesök på krogarna skall framför allt kontrollera att serveringen bedrivs enligt gällande tillstånd och att lagens bestämmelser om god ordning i och utanför lokalen upprätthålles, om överservering har skett samt att servering inte sker till minderåriga. Denna verksamhet är av alkoholpolitisk betydelse och förutsätter ett nära samarbete med polismyndigheten. I denna del av tillsynen kommer de restauranger som framförallt vänder sig till ungdom att prioriteras. Huvudregeln för den yttre tillsynen är två kontroller per år. En annan del av tillsynen kan bedrivas i samarbete med länsstyrelsen, kronofogdemyndigheten, skatteverket, Söderåsens Miljöförbund samt polismyndigheten. Härvid kommer man att se på anställningsförhållanden, kassaavstämning etc. Den inre tillsynen vilken baseras på uppgifter från kronofogde- och skattemyndigheten innebär granskning av restaurangens åtagande gentemot allmänheten samt genomgång av restaurangrapporter.

Återkallande av tillstånd för alkoholservice mm

I 9 kap 18 § alkohollagen finns regler när återkallelse av serveringstillstånd kan meddelas. Det är när tillståndsinnehavaren inte följer de för servering eller serveringstillstånd gällande bestämmelserna i alkohollagen. Myndighetsnämnden kommer att strikt tillämpa regeln om återkallande av serveringstillstånd i dessa fall.

För kommunens vidkommande är det av vikt att det finns ett rikt och varierat restaurang- och nöjesutbud i kommunen och att branschen arbetar seriöst och enligt alkohollagen. Så bedöms också fallet vara i stora drag. Detta är betydelsefullt av såväl alkoholpolitiska som konkurrensmässiga skäl. En näringsidkare som inte fullt ut följer lagen skaffar sig sålunda konkurrensmässiga fördelar gentemot de som strikt följer lagen. Detta synsätt kommer man även att ha om servering eller försäljning av öl (folköl) sker i strid mot alkohollagens bestämmelser om gällande åldersgränser. Skulle så vara fallet har Söderåsens miljöförbund rätt att besluta om indragning av rätten att servera/sälja öl i 6 månader.

Handlägningsrutiner och tider

Enligt beslut i kommunfullmäktige skall Svalövs kommun följa SKLs rekommendationer vad gäller ansökan och tillsyn. I beslutet ligger att verksamheten skall vara självfinansierad.

Gemensamt för alla ansökningar är att ansökan diarieförs, avgiften tas in och beslutsunderlag färdigställs för beslut enligt delegationslista.

För nyansökningar gäller ett ganska omfattande utrednings- och remissförfarande. Totalt kan handläggningstiden beräknas till cirka 2 - 3 månader från diarieföring till beslut.

Övriga kategorier som utvidgade tillstånd, utökad serveringstid, tillfälliga tillstånd till allmänheten samt slutna sällskap tillåter en enklare handläggning med beslutstid på 2-4 veckor från ärendets registrering.